NOORD-BRABANDER.

NOMMER 124 **'S BOSCH.** **ZATURDAG, 15 OCTOBER 1831.**

Duitschland.

KASSEL, 5 *October.*

Proclamatie.

« Wij *Frederik Willem*, bij de Gratie Gods, keurprins en mede-regent van Hessen, erf-groot-hertog van Fulda, prins van Hersfeld, Hanau, Fritslar en Isenburg, graaf te Katzenelnbogen, Dietz, Ziegenhain, Nidda en Schaumburg enz. Naardien wij door Zijne Koninklijke Hoogheid den keurvorst, onzen geëerbiedigden vader, tot mede-regent van den keurstaat benoemd, en gedurende deszelfs aanstaande afwezigheid met de uitsluitende uitoefening van alle regten der staatsmagt zijn belast geworden, gedragen wij ons naar dezen vaderlijken wil met te meer blijdschap, vermits wij daardoor aanleiding hopen te ontvangen, om aan ons geliefd hessisch volk met der daad te bewijzen, hoezeer deszelfs geluk en deszelfs welvaren ons ter harte gaat. Goede Hessen! helpt ons dit geluk bevestigen, houdt vast aan wet en orde, wijst met mannelijken ernst allen af, die deze grondzuilen van het volksgeluk zoeken te ondermijnen, en vertrouwt uwen Regent, die bij de aanvaarding van het regentschap plegtig beloofd heeft, de staatsregeling te zullen handhaven, en wien het aan kracht en vasten wil niet ontbreken zal, om ze volstandig ten uitvoer te leggen. Ons gemeenschappelijk vaderland bezit, door de genade der Goddelijke Voorzienigheid, middelen genoeg, om tot eenen hoogeren trap van algemeene welvaart te geraken; uwe wettige vertegenwoordigers, die wij met vertrouwen te gemoet komen, zullen ons in de keus en aanwending dezer middelen ondersteunen, en Hessen zal spoedig eene gelukkige en rustige toekomst te gemoet gaan, Wilhelms-bad, den 1 october 1831.

Frederik Willem, keurprins en mede-regent. »

— Het heeft Z. H. den keurprins en mede-regent behaagd, de barones *Geertruida van Schaumburg*, met welke Hoogstdezelve een huwelijk met de *linkerhand* heeft aangegaan, de bij dezelve verwekte kinderen tot den graaflijken stand te verheffen, aan dezelve den titel en namen van graven en gravinnen van Schaumburg te verleenen.

Pruissen.

BERLIJN, 7 *October.*

Uit Straszburg (West-Pruissen) wordt van den 4 october het volgende gemeld: «Heden morgen zijn de Poolsche generaals *Paz*, *Malachowski* en *Wengierski*, benevens eene menigte andere officieren, alhier aangekomen, en hebben om vergunning gevraagd, om op Pruissischen bodem hun verder lot te mogen afwachten. 's Middags verscheen er, in den persoon van den generaal *Wronicki*, een afgezant uit het Poolsche hoofdkwartier en bragt eenen brief over, van den Poolschen opper-generaal *Rybinski*, gerigt aan de Pruissische overheden op de grenzen, waarbij dezelve verzocht, met zijne armée op Pruissisch grondgebied de wijk te mogen nemen; terwijl hij zich tevens beroept op de deugden van Z. M. den Koning, die hem ten waarborg verstrekten, dat men ze niet afwijzen zoude. De Poolsche armée zou derhalve den 5 op Pruissischen bodem overgaan. Zij vertrouwde op de billijkheid en regtvaardigheid, welke van ouds her het grondbeginsel der Pruissische regering geweest waren, en was bereid, zich te onderwerpen aan de beschikkingen, welke Z. M. de Koning voor zoodanig geval mogt gemaakt hebben. De generaal *Wronicki* was belast, om met de pruissische overheden omtrent het verdere te onderhandelen.» De luitenant-generaal *van Zepelin*, die over de pruissische troepen in den omtrek van Straszburg bevel voert, heeft daarop de poolsche armée, welke, volgens opgaaf, 15,000 man en 95 stukken geschut sterk was, den overgang op pruissisch grondgebied toegestaan, onder dezelfde bepalingen, als vroeger omtrent het corps van *Gielgud* waren gemaakt. Dienvolgens gaat de poolsche armée morgen vroeg ten 6 ure bij Sobierzyno en op den weg van Szutowo naar Jastrzembien over de grenzen, defileert en legt het geweer neder. Men kan aannemen, dat hiermede alsdan de poolsche opstand volkomen zal geëindigd zijn.

— De *cholera* heeft zich den 3 dezer mede te Maagdenburg geopenbaard. Twee personen zijn daaraan reeds gestorven.

Te Breslau heeft zich de ziekte op nieuw geopenbaard; tot den 3 des avonds zijn er 14 door aangetast, van welke 9 gestorven zijn en 1 genezen is.

Van den 8.

Volgens berigten uit Straszburg (West-Pruissen) van den 5 dezer, is de poolsche armée dien dag op pruissischen bodem overgegaan, en heeft zij bij Jastrzembien de wapens nedergelegd. Toen twee divisien de wapenen reeds nedergelegd hadden, ontstond er tusschen de achterhoede der Polen en de Russen een gevecht. Er werd derhalve een pruissisch officier aan den kommanderenden russischen generaal afgezonden, om denzelven met den staat van zaken bekend te maken, waarop de generaal *Rüdiger*, die de russische voorhoede aanvoerde, dadelijk het gevecht staakte en de overgang rustig voortgezet werd. De staat van de overgekomene poolsche armée is de volgende: Oppergeneraal, *Rybinski;* chef van den algemeenen staf, de generaal *Lewinski;* intendant-generaal, *Dobiezki;* de divisie-generaals *Dembinski* en *Woycynski;* de brigade-generaals *Muchowski*, *Ziemienski*, *Sobierzynski*, *Wroniezki*, *Böhm*, *Oborski*, *Dluski;* drie divisien infanterie, bestaande uit 12 regementen, 6 batterijen; 2 divisien kavallerie, 15 regementen, 2 batterijen; eene reserve artillerie van 4 batterijen; een park artillerie en een bataillon sappeurs.

BERIGTEN OMTRENT DE *CHOLERA*.

De *Staats Courant* van Berlijn deelt, omtrent de beweging der *cholera* te Berlijn, den volgenden schets mede, welke op den 7 october des middags gesloten is:

Tot den 6 october des middags: aangetast 1122, genezen 247, overleden 709 en onder geneeskundige behandeling 166.

Den 7 october des middags: aangetast 33; genezen 14, overleden 20, en onder geneeskundige behandeling 165.

Totaal: aangetast 1133; genezen 261; overleden 729; onder geneeskundige behandeling 165, (waarvan 97 ten hunnen huize en 68 in de hospitalen).

Onder dit getal bevinden zich militairen: aangetast 10; genezen 2; overleden 8.

Engeland.

LONDEN, 8 *october.*

Zie hier de uitslag der stemming over de motie, dat de hervormings-bill voor de tweede reis zou gelezen worden.

Tevredenen, die tegenwoordig waren	128
Bij procuratie	30
	158
Niet tevredenen, die tegenwoordig waren	150
Bij procuratie	49
	199
Meerderheid tegen de tweede lezing	41

De *Courrier* levert eene nominatieve lijst op van diegenen, welke gestemd hebben; aan het hoofd daarvan merkt men op, onder de *niet tevredenen* HH. KK. HH. den hertog *van Cumberland*, en den hertog van *Gloucester*, alsmede de hertogen *van Buckingham*, *Wellington*, *Beaufort*, *Leeds*, *Rutland*, *Dorset*, *Newcastle* en *Manchester;* bij procuratie, de hertogen *van Malborough* en *Nothumberland;* en de *tevredenen* Z. K. H. de hertog *van Sussex*, alsmede de hertogen *van Grafton*, *St. Alban's*, *Richmond*, *Brandon*, *Norfolk* en *Devonshire;* bij procuratie, de hertogen *van Somerset*, *Portland* en *Bedford;* de bank der bisschoppen heeft bijna eenparig *tegen* de bill gestemd; waren tegenwoordig de aartsbisschop *van Canterbury*, de bisschoppen *van Landaff*, *Winchester*, *Lincoln*, *Rochester*, *Gloucester*, *Bristol*, *Bath and Wells*, *Exeter*, *Lichfield*, *Salisbury* en *Oxford*, bij procuratie de aartsbisschop *van Tuam*, de bisschoppen *van Bangor*, *St. Asaph*, *Cork*, *Peterborough*, *Durham*, *Carlisle*, *Leighlin and Ferns* en *Cloyne*. De bisschop *van Chicester* was de eenige tegenwoordige bisschop, die voor de tweede lezing gestemd heeft, en bij procuratie, die van *Norwich*.

— Omtrent een uur na het besluit, maakte de *Times* de navolgende aanmerkingen:

«Het debat is ten einde — het besluit is gevallen. Moge het niet *het begin van het einde* wezen! Wie kan den uitroep bedwingen: «Waar zal deze vreesselijke crisis op uitloopen?» Is eenig mensch op aarde in staat vooruit te zien, wat er heden over acht dagen in Engeland gebeurd zal zijn?

»Het is thans half acht uren, zaturdag ochtend, dat wij, bij het aankondigen eene meerderheid van 41 tegen de bill, deze aanmerkingen maken, over hetgeen wij ons nog steeds onthouden willen den noodlottigen uitslag van den maatregel te noe-

men. De doodslag tegen de constitutie des lands, tegen de regten des volks, tegen eene vrije vertegenwoordiging in het parlement is gevoerd, is geslagen: maar nog steeds vertrouwen wij dat de nationale vrijheid onder de toegebragte wond den geest niet geven zal: nog steeds hopen wij, dat er in de harten der Engelschen eene kracht en vastheid van besluit bestaat, die hen in staat zal stellen den slag te overleven. Er is geene verflaauwing, geene besluiteloosheid, maar integendeel, zoo ver de tijd ons toelaat gade te slaan, een onbegrensde wil, om de pogingen met verdubbelde inspanning te hervatten.

»Van het ontzettend gezigt eener gekwetste natie, wenden wij ons naar de middelen, die reeds tot herstel in werking zijn. Dezen dag, dezelfde dag, waarop de zoo smartelijk vooruitgeziene stemming heeft plaats gehad, zal er, bijna gelijktijdig met het kwaad, door al de leden, die in de kamer der gemeenten voor de bill des volks gestemd hebben, eene zamenkomst in Thatchadhouse Tavern gehouden worden. Maar het is naar het volk, zoowel als naar deszelfs vertegenwoordigers, dat wij moeten uitzien tot het aanwenden aller pogingen, welke wet en constitutie veroorloven, om deszelfs geschondene regten te handhaven. Met dezelfde snelheid komt de gemeente-raad der stad Londen nog heden bijeen, en de kooplieden en bankiers, gelooven wij, aanstaande maandag. En, ondersteund door de geheele natie, zullen de Koning en deszelfs ministers niet schroomen hunnen pligt te doen. Hoe grooter de meerderheid tegen de bill geweest is (*men zal zich herinneren, dat zy pas twee dagen vroeger, slechts op veertien begroot werd*), des te sterker noodzakelijkheid bestaat er, om aan het ligchaam, waarin zich die meerderheid gevonden heeft, personen toe te voegen, beter doordrongen met den geest der tijden en met de gevoelens van het volk des vereenigden rijks.»

Frankrijk.

PARIJS, 8 *October*

Drie duizend een honderd en zestig geweren, volgens het model van 1816 vervaardigd, moeten bij wijze van leening, door het fransch gouvernement aan het belgisch verstrekt worden.

Van den 9.

In de zitting van den 7 dezer, zijnde het vervolg der beraadslagingen over het pairschap, heeft de heer *Casimir Périer* hoofdzakelijk het navolgende gezegd:

Mijne heeren!

Gij hebt, in den loop uwer zittingen, vele achtingwaardige afgevaardigden gehoord, die weinig gewoon waren eenstemmig te denken; en nog gisteren heeft een achtingwaardig maarschalk aan het ministerie de meer dan verbazende tegenstrijdigheid verweten tusschen deszelfs overtuiging en voorgedrage wet.

Ik verwonder mij, op mijne beurt, over de treffende bekommering, waarvan de eer van het ministerie het voorwerp geweest is.... Ik moet hen intusschen bedanken voor de betuigingen, welke zij ons wel hebben gelieven te geven, door beurtelings zich over onze politieke eer en ministeriële bekwaamheid te ontfermen.

Het ministerie, grondig met zijne pligten bezig, heeft alle terugkeming op zich zelve verzuimd en zich alleen met de belangen der maatschappij bezig gehouden.

Wat mij aangaat, ik heb in den tegenwoordigen toestand van zaken en van de gemoederen iets meer verhevens gezien, dan de ministeriële werkzaamheden; ik heb het land, waarvoor ik mij sterk gevoel, opofferingen te doen, boven de magt gesien. Ik heb eene daadzaak erkend en een beginsel volgehouden, toen ik de wet voorstelde.

Men heeft gezegd, dat het ministerie zich met zijne overtuiging voor eene noodzakelijkheid moest verwijderen... Maar het behoort tot het wezen van een vertegenwoordigend gouvernement dat het ministerie zijne positie kieze, alvorens de magt af te staan.

Het charter was omtrent den tijd nopens het onderzoek van art. 23 uitdrukkelijk; de driften waren dringende bij de meerderheid der verkiezingen omtrent de opgelegde en aangenomene verbindtenissen stellig geweest; het komt aan niemand toe om dezen toestand te veranderen. De wet moest denzelven slechts in zeker opzigt bekrachtigen. — Men moest dus niet het geweten, maar de werking van het ministerie inroepen; de wet scheen geheel naar de omstandigheden geschreven.

Men spreekt er thans op zijn gemak over, omdat de redenering hare regten hernomen heeft, omdat de gekunstelde opinie ontwapend werd door eenen maatregel, die aan de personele hartstogten derzelver gewoonlijkste voedsel ontnam.

Wat den belangeloozen raad betreft, dien men ons wel heeft gelieven te geven, met tot ons te zeggen: verwijdert u! hierop zullen wij antwoorden, dat niets gemakkelijker is dan eene sijstematische verwijdering; wij weten, dat de zegenvierende partij toegevend is jegens de mannen, die zich verwijderen: maar wij versmaden die toegeeflijkheid. Wij zijn staatslieden, en als zoodanig zullen wij onze pligten vervullen, tot dat wij de onmogelijkheid gevoelen om in onzen post meer van nut te kunnen zijn.

Eene verwijdering, mijne heeren! is, wanneer zij eene desertie wordt, eene lafhartigheid.

Het is de pligt van eenen minister, om, alleen met het inzigt van het belang van den staat, zich zelve te verzaken. Van deze verzaking heb ik een bewijs gegeven. Ik heb mijn gevoelen opgeofferd, maar deze opoffering was eene gestrenge aankondiging van hetgeen rondom ons voorviel..... en wie heeft het regt om die opoffering aan mij te verwijten, aan mij, die geweigerd heb mij door eene belofte te verbinden, aan mij, die slechts één doel gehad heb, om aan de hartstogten een nieuw leven te benemen.

En merkt eens op, hoe verbaasd de uitwendige woelingen waren, door met het land in aanraking te komen, toen zij enkel het ministerie meenden te ontmoeten..... Maar de menschen moesten zich op dat oogenblik verbergen voor de grondbeginselen, en in dezen strijd niet optredende, hebben zij aan hetzelve eene edele en parlementaire deftigheid bijgezet.

Het zou de voorstanders der erfelijkheid minder dan anderen passen, ons onze opoffering te verwijten, omdat zij in eenen tijd, waarin men met de populariteit zoozeer wegloopt, dezelve met de uitspraak hunner adviesen hebben kunnen overeenbrengen en het pairschap verdedigen, door het ministerie te bestrijden.

Mijne heeren! de oppositie is onmagtig, wanneer het er op aan komt, om te scheppen, en hare onmagt is u door alle tegenstrijdige ontwerpen, welke zij u hier ontwikkeld heeft, aangetoont.

Hebt gij dus, mijne heeren! in alle voorstellingen, welke aan uwe beraadslagingen onderworpen zijn, eene overeenstemming, eene eenparigheid van gevoelens in de oogmerken en opinien opgemerkt, die een uitslag openbaarde van de stemming, welke staat geopend te worden? Ik herhaal het, zoo vele redevoeringen, zoo vele ontwerpen, en in al die ontwerpen geene aanraking. Dit bewijst, dat men voor de andere bepalingen van het ontwerp van wet niets kan in de plaats stellen.

Een achtingwaardig afgevaardigde, de heer *Dubois*, heeft volkomen deze onzekerheid gekenschetst.

Hij heeft bewezen, dat er buiten de magt geen steun bestaat. Gisteren, toen ik eenen achtingwaardigen maarschalk de tribune zag beklimmen, verwachtte ik eenige denkbeelden, eenige voorstellingen, die geschikt waren om het ontwerp van het gouvernement nuttiglijk te wijzigen. Wij hebben eenen anderen generaal tot ons hooren spreken over Amerika en de constituerende vergadering; maar dat alles wijst ons geen nieuw ontwerp aan. Men moet echter besluiten. Wanneer men het eene grondbeginsel vernietigt, moet men een ander doorzetten. Dit laatste heeft onze achtingwaardige ambtgenoot niet aangewezen. Hij heeft tot u gezegd: Ik zal het gevoelen, dat het minst aan het mijne verschilt en eenigen kans op een goed gevolg heeft, aannemen. Dit is wel, maar zeg ons dan uw personeel gevoelen. Ik verklaar het, dit gevoelen is niet uitgedrukt.

De eerbied, dien wij allen aan den edelen generaal verschuldigd zijn, het verlangen, dat wij allen hadden, om gebruik te maken van zijn doorzigt en zijne ondervinding, deden ons eene conclusie hopen! Welnu! er is, ik herhaal het, niets aangewezen! De generaal is niet onbekend met de omwentelingen, noch met de middelen om dezelve te ontwijken. Hij heeft zich bezig gehouden met de Polen, de Spanjaarden en de Italianen.

Mijne heeren! gelooft gij, dat, omtrent het verschil over het pairschap, het gevoelen van het regt thans hetzelfde is, als voor deze discussie? En is deze kamer nog wel hetgeen zij in het begin der zitting was?

Naast eenige leden, die verbindtenissen hebben aangenomen, of aan welke verbindtenissen opgelegd zijn, zullen er zijn die zich onafhankelijk mogen noemen; maar allen moeten onafhankelijk zijn: wie zoude eene afgedwongene stem in de bus willen werpen? Gij zoudt ongetwijfeld liever de voorkeur willen geven aan een ontslag, dan zonder personele overtuiging stemmen.

Wat blijft bij deze discussie stand houden? Niets dan de theorie van diegenen, welke de erfelijkheid verdedigd hebben. De tegenstanders van deze theorie hebben elkander tegengesproken.

De onmogelijkheid om op nieuw iets te kunnen zamenstellen, is voor het land bewezen. De oppositie heeft hare denkbeelden geenen ingang kunnen doen krijgen; de anarchie van hare taal heeft alle gewetens moeten treffen. De oppositie, welke zich ijverig betoond had om omver te werken, heeft de daarstelling eener nieuwe institutie niet willen op zich nemen, om datgene, wat zij wil vernietigen, te vervangen. Ook hebben de redenaars al hunne krachten bewaard, om de magt aan te randen.... Het geldt hier het charter en het land en niet de magt en het gouvernement.

Het ministerie volhardt bij hetgeen het heeft voorgedragen; het volhardt daarbij met het vertrouwen, dat het de belangens van het voorledene en het toekomende paart, met omtrent het tegenwoordige eene noodzakelijke toetreding te doen.

Het ministerie zal zich evenwel, tot het laatste oogenblik, op uwe gewetens beroepen, en wil een beroep aan het land vermijden.

Onderzoekt; het geschil over de erfelijkheid behoort nog aan u, en indien, in het staatkundig gevoelen en volgens uwe ge-

dachten, de nieuwe inlichtingen geopenbaard werden, zullen wij dezelve niet te keer gaan.

Uwe inlichtingen kunnen altoos ontdekkingen bezorgen, welke wij gretig zullen aannemen.

Mijne heeren! laat ons nooit vergeten, met welken ijver de kamer der pairs heeft medegewerkt tot het vervaardigen der organieke wet van de kamer der afgevaardigden; laat ons deze eenstemmigheid blijven behouden.

Ik blijf volharden bij het voorstel van het gouvernement.

— Men leest in den *Diario* van heden het volgende:

Rome, 24 september 1831.

«Zijne Heiligheid heeft, ten einde te voorzien in de behoefte der geloovigen, te midden der staatkundige veranderingen wederom bij eene bul in werking gebragt, hetgeen ingevoerd was door zijne roemrijke voorgangers, en wel bijzonder door *Clemens V*, in eene dergelijke constitutie, bekend gemaakt in de algemeene kerkvergadering van Weenen, en na hem door *Joannes XII*, *Pius II*, *Sixtus IV* en in het begin der vorige eeuw, door *Clemens XI*, in de consistoriale aanspraak van den 14 october 1709. Z. H. heeft, dientengevolge, uitdrukkelijk, met de bewoordingen der bovengemelde pauselijke verklaringen, bekend gemaakt, dat de Heilige Stoel, wegens geestelijke voorwerpen met de tijdelijke gouvernementen, welker regt betwist wordt, handelende, alleen de *daad* erkennen en zich van alle onderzoek naar het *regt* onthouden wil, daar zij niets beoogt dan het zeer belangrijk doel, om op die wijze te maken, dat er, om tijdelijke overwegingen, geen hinderpaal werd in den weg gezet aan de zorgen van het apostoliek ministerie voor de eeuwige zaligheid der zielen.»

«De heer *Antonio de Almeida Portugal*, markgraaf van Lavradio, heeft de eer gehad om in den morgen van den 21 der loopende maand, aan Z. H. de geloofsbrieven te overhandigen, waarbij Z. Z. G. M. de Koning van Portugal en van de Algarves hem tot zijnen buitengewonen ambassadeur en plenipotentiaris bij den H. Stoel heeft benoemd en is door den H. Vader met deszelfs natuurlijke welwillendheid ontvangen.»

— Tijdingen uit Corfu van den 12 september, berigten ons dat, alle opperhoofden der grieksche opstandelingen te Hijdra vereenigd en door de admiraals der drie Mogendheden ingesloten waren. Het gouvernement had hen, wegens onderschepte briefwisselingen, als schuldig aan hoog verraad, doen veroordeelen. Het volk van Hijdra, onvergenoegd, wegens het onregt, dat hun gedrag aan het eiland veroorzaakte, hield hen, zoo als men zegt, in de gevangenis opgesloten en vele menners, die zich te Hijdra hadden gered, hadden de genade van den president ingeroepen. Men hield zich door geheel Griekenland met de verkiezingen voor de aanstaande nationale vergadering bezig.

— Men schrijft uit Alexandria, in Egypten, dat de *cholera* in dat land door Suez en Cossiere is doorgedrongen. Volgens berigt van den 25 augustus, nam zij dagelijks te Cairo meer dan 500 personen weg. Men telde op hetzelfde tijdstip 77 dooden, te Alexandrie. De ziekte was reeds aan boord van 9 europesche schepen. De pacha en de gouverneur der stad hadden zich ingescheept aan boord van een fregat, hetwelk voor de haven kruiste. Alle handelsbetrekkingen waren gestaakt. De ellende, de morsigheid en het verzuim der arabieren deden vreezen, dat die ramp verschrikkelijke verwoestingen zou opleveren.

— Men leest in de *Gazette de France* het navolgende:

«In het midden van den opstand in Italie, Spanje, Belgie en Polen, hadden wij gezegd, dat er slechts twee belangrijke zaken bestonden: de discussie over het pairschap in Frankrijk, en de electorale hervorming in Engeland: onze lezers kunnen thans zien of wij hun bedrogen hebben; de geheele toekomst hangt van deze gebeurtenis af.»

— De heer *Henri Gelener*, agent van de nationale bank van Polen te Leipzig, is, op bevel van het saxisch gouvernement, in deze stad gearresteerd; zoo men zegt, was hij houder van onderscheidene belangrijke papieren en bewijsstukken.

— Het dagblad *l'Avenir* kondigde dezer dagen aan, dat het, volgens deszelfs bijzondere correspondentie uit Belgie, zeker schijnt, dat er door het hof van Rome aan de belgische geestelijkheid mededeelingen gedaan zijn, ten einde een nieuw bisdom te Brugge te stichten. Het bisdom van Brugge was reeds bij eene bulle van *Leo* XII, van den 17 augustus 1827, daargesteld; bij deze bul werden ook de bisschoppelijke zetels van 's Hertogenbosch en Amsterdam opgerigt. Dezelve heeft, wel is waar, hare uitvoering ten aanzien van deze drie zetels niet ontvangen, maar zij zijn daarom evenwel opgerigt, en er kan, naar het schijnt, geene kwestie meer zijn, dan om de bul van *Leo* XII ten uitvoer te leggen. Dit heeft men misschien willen zeggen. Volgens hetzelfde dagblad heeft de deken van Brugge zich naar Mechelen begeven, ten einde andere berigten omtrent de localen, waarover de regering zoude kunnen beschikken, mede te deelen. Men wil, dat de stad IJperen, welke ook eertijds eenen bisschoppelijken zetel had, zich met Brugge in mededinging stelt en alle noodige gebouwen zou hebben; maar, volgens onze bovengemaakte opmarking, is het niet waarschijnlijk, dat de Heilige Stoel over de bepalingen der bul van het jaar 1827, waarbij de bisschoppelijke zetel te Brugge werd opgerigt, van deszelfs besluit terug komt. IJperen is nog minder in het middenpunt gelegen dan Brugge, en deszelfs bevolking is de helft minder. Dit bisdom zou, zoo als men weet, geheel West-Vlaanderen bevatten, waarvan de bevolking bij de 550,000 zielen bedraagt. Thans staat het onder het bestuur van den bisschop van Gent, die reeds in zijn eigen bisdom eene, nog meer talrijke bevolking heeft. Het zou derhalve te wenschen zijn, dat men de bulle van oprigting ten uitvoer legde. Men verzekert, dat, indien het gouvernement zwarigheden maakte omtrent de vinding der noodige fondsen de stad zich daarmede volgaarne zou belasten.

(*l'Ami de la Religion.*)

— Men kent in de Vereenigde Staten onze blinde vooroordeelen en onzen woedenden haat niet. Nog kort geleden hield de *Gazette Nationale* van Philadelphia eene groote lofrede op het collegie der jesuiten van *Georges-Town*. Dat collegie, zeide hij, is in eenen zeer bloeijenden staat, deszelfs president is geleerd en waakzaam en het onderwijs wordt aldaar goed bestuurd; het getal studenten bedraagt meer dan 170, waarvan meer dan 100 in de geheele kost zijn; de bibliotheek van het collegie bestaat uit meer dan 10,000 wel gekozene boekdeelen; de gebouwen zijn gemakkelijk, de open plaats is ruim en dat gesticht wordt door geen ander in de Vereenigde Staten overtroffen. Eenige der professoren zijn onlangs uit Italie terug gekomen, waar zij goede studien in de letterkunde en de wetenschappen hebben volbragt. Op zulk eenen toon spreken protestantsche dagbladen over een katholijk gesticht. Zouden onze dagbladen deze goede trouw bezitten? Deze hebben, door hunne declamatie, de vernietiging van vele jesuiten-gestichten veroorzaakt, en zij vervolgen nog met hunne smaadredenen die leermeesters, welke zij uit het land hebben doen verjagen. De vreemde landen zullen hun voordeel doen met onze onregtvaardigheid en blindheid. De amerikaansche papieren melden onlangs de aankomst van drie fransche jesuiten te Nieuw-Orleans, namelijk de heeren *Petit*, *Ladavière* en *Chaussel*; zij begaven zich naar hun nieuw collegie van Bardstown. De jesuiten hebben ook een bloeijend collegie in den staat van Missouri, en zij hebben een ander opgerigt te Frederikstown, in Marijland. Er zijn nog andere gestichten in de Vereenigde Staten, die door katholijke priesters bestuurd worden, als het collegie van de heilige *Maria*, te Baltimore, het collegie van Emmitzburg, en op dit oogenblik begint men aan het bouwen van een nieuw collegie, hetwelk het collegie van *Saint-Charles* zal genoemd worden. De eerste steen van hetzelve is op den 11 julij ll. gelegd door den heer *Karel Carroll de Carollton*, een ijverige katholijke en de laatst overgeblevene van diegenen, welke de acte van onafhankelijkheid, in het jaar 1776, onderteekend hebben. Deze eerbiedwaardige grijsaard is den 20 september 1737 geboren en is, bij gevolg, thans 94 jaren oud (1). Hij heeft den grond voor het collegie gegeven, en het schijnt zelfs, dat hij ook de kosten van den bouw betaalt. Mgr. de aartsbisschop van Baltimore heeft den eersten steen gewijd; het gebouw zal 80 voeten lang en 60 breed zijn en van steen. Dit collegie zal met dat van de heilige *Maria* van Baltimore verbonden worden, hetwelk den titel voert van universiteit en door den staat erkend is. (*Idem.*)

Belgie.

BRUSSEL, 11 *October*.

Bij koninklijk besluit van den 22 der vorige maand, wordt de generaal *d'Hane de Steenhuyse*, tot 's Konings aide-de-camp adjudant-generaal benoemd en met deszelfs militaire huis belast. Verder worden, bij dat besluit, tot aides-de-camp benoemd de brigade-generaals markies *de Chasteler* en *Goblet*, mitsgaders de kolonel van den staf *Prisse*, met behoud der functien, welke zij bij het leger bekleeden; de kolonel *Leboutte*, kommandant van het 4de regement infanterie, is tot aide-de-camp honorair benoemd. Het militaire huis des Konings zal bestaan uit de hierboven genoemde officieren, met en benevens den kolonel *Ch. de Brouckere*, bij koninklijk besluit van den 10 augustus ll., tot zijnen aide-de-camp benoemd.

— Op den 8 dezer zijn twintig fransche officieren in deze stad aangekomen; en respectievelijk, als kapiteins of als luitenants, in ons leger ingelijfd.

— Daar zijn bevelen uitgevaardigd, dat de dagbladen voortaan, vrijelijk per diligence zullen mogen verzonden worden.

— Gisteren morgen ten 11 ure, is er eenen raad van ministers gehouden, die des middags ten 4 ure nog niet afgeloopen was.

(1) De heer *Carroll* is in Frankrijk opgevoed; hij heeft zijne studien gehouden in het collegie van *Saint-Omer*; naderhand in dat van *Reims*, en eindelijk in het collegie *Louis-le-Grand*, te Parijs. Hij hield naderhand zijne regts-studien en keerde in het jaar 1764 naar zijn vaderland terug. Hij was een der werkzaamste bevorderaars van de amerikaansche omwenteling en werd in het jaar 1776 naar Canada gezonden, ten einde de pogingen te doen om eene vereeniging met dat land daar te stellen, maar dit ontwerp mislukte. Zijn naam is de vierde op de lijst van de onderteekenaren der acte van onafhankelijkheid. Hij is driemalen tot lid van den senaat van Maryland gekozen. Hij geniet, in weerwil van zijne hooge jaren, het gebruik van al zijne vermogens, bezit een groot fortuin en heeft een talrijk huisgezin, hetwelk hij met evenveel goedheid als wijsheid bestuurt.

— De heer *Ch. de Brouckere* is sedert gisteren morgen in deze stad teruggekomen.

— De generaal *Belliard* is, den 9 dezer vóór den middag, te Antwerpen aangekomen. Men heeft opgemerkt, dat hij zich onmiddelijk naar den Kattendijk heeft begeven, en, dat hij na dezen te hebben in oogenschouw genomen, en zich overtuigd te hebben, dat de batterijen geslecht waren, in den namiddag, naar Brussel terug gekeerd is.

Van den 12.

Koning *Lodewyk Filips* heeft alle de belgische officieren, die zich in fransche dienst bevinden, veroorloofd, om in den dienst huns vaderlands over te gaan. Onder de officieren, welke van dit verlof gebruik zullen maken, bevindt zich de kolonel *Druez*, welke door ons gouvernement tot den rang van kolonel bij den staf verheven is.

— De *Courrier* zegt, uit eene goede hand vernomen te hebben, dat de gezondheids-kordons door geheel Duitschland zullen worden ingetrokken, aangezien het thans beslist is, dat de braakloop eene epidemische maar geenzins besmettelijke ziekte is.

— Van Namen wordt ons gemeld, dat aldaar een belgisch officier aangekomen was, om 16,000 geweren te ontvangen, welke het fransch gouvernement aan het belgische overdoet.

— Men meldt uit Luik van den 10 october.

De Koning, komende van Hasselt, is gisteren avond binnen deze stad gearriveerd. Zijn rijtuig, was door eene eerewacht omgeven. Z. H. de prins van Saksen-Coburg, kavallerie-generaal in oostenrijkschen dienst en militaire gouverneur van Weenen, zat naast den Koning. De hertogin, 's Konings moeder, was, des middags ten drie ure, aan het hotel *du Pavillon Anglais* afgestapt.

Den volgenden morgen heeft Z. M. wapenschouwing over den eersten ban der burgerwachters van Namen, in Luik gekazerneerd, gehouden en daarna het fort *la Chartreuse* en de citadel berigtigd alwaar hij zich zeer lang heeft opgehouden. Na den eten heeft de Vorst zich naar den schouwburg begeven. Onder zijn gevolg bespeurde men den heer *Ch. de Brouckere*, minister van oorlog, de graaf *d'Aerschot*, groot maarschalk van het paleis, den generaal *d'Hane de Steenhuyse* en den opperstalmeester *de Chasteler*. Z. M. is heden avond naar Verviers vertrokken.

ANTWERPEN, 12 *october*.

Eén vreesselijke brand heeft het aangenaam stadje Spa in droefheid gedompeld. Tegen 11 ure des avonds van den 7 dezer, barste de brand uit bij eenen bakker, en deelde het, met eene verbazende snelheid, aan de belendende huizen mede. Zestien of zeventien huizen zijn eene prooi der vlammen geworden. De hotels van *Soubise* en van *Ostende* zijn vernield; de steenen zeer hechte kerk heeft den brand slechts tegengehouden. De bijstand is spoedig en veelvuldig geweest, maar een hevige wind blies de vlammen aan. Sommige dezer huizen zijn verzekerd.

Nederlanden.

'sHERTOGENBOSCH, 14 *October*.

Door Zijne Majesteit zijn weder een aantal benoemingen voor de orde van den Nederlandsche leeuw gedaan; na men verneemt zijn in deze provincie met dit orde beloond:

De heer *J. Linsen*, lid van de gedeputeerde staten; de heer *C. F. Wesselman*, district-commissaris te Helmond; jonkheer *H. B. Martini*, lid van de eerste kamer; de heer *A. Goekoop*, inspecteur bij den waterstaat; de heer *J. F. de Roy*, burgemeester te Breda; de heer *J. D. van Gele*, burgemeester te Grave; de heer *J. Diepen*, fabrikant te 's Bosch.

Ook zonde onder anderen met die orde zijn vereerd de heer baron *de Pelichy de Lichtervelde*, directeur-generaal van den roomsch-katholijken eerdienst; de heer *P. G. van Ghert*, voormaals administrateur der zaken van gemelden eerdienst.

— Z. M. heeft wederom een aantal benoemingen en aanstellingen bij de kavallerie gedaan, welke door Z. K. H. de veldmaarschalk, opperbevelhebber van het leger, bij dagorder aan het leger zijn bekend gemaakt.

— Z. M. heeft bij besluit van den 7 dezer benoemd:

Tot bevelvoerend generaal in het tweede groot militair kommando, in plaats van den luitenant-generaal *G. M. Cort-Heyligers*, tijdelijk met het kommando belast geweest, en thans eervol uit die betrekking ontslagen, den luitenant generaal *D. L. Verimeert*, thans provinciale kommandant van Noord-Braband en opperbevelhebber van 's Hertogenbosch, uit welke betrekkingen hij eervol wordt ontslagen; onder verdere bepaling, dat hij zijn hoofdkwartier in zijne nieuwe betrekking te Zutphen zal vestigen.

Tot provincialen kommandant van Noord-Braband en opperbevelhebber van de vesting 's Hertogenbosch, den generaal-majoor *L. J. George*, tot dusverre opperhevelhebber te Nijmegen, uit welke betrekking hij eervol wordt ontslagen; en,

Tot opperbevelhebber van de vesting Nijmegen, den luitenant-generaal *O. Howen*, thans ter beschikking van het departement van oorlog.

— De raad van state houdt zich, naar men verneemt, druk bezig met het onderzoek der aan de staten-generaal voor te dragene ontwerpen van financiële wetten.

— Op maandag den 17 dezer zullen de kamers der wetgeving hunne gewone jaarlijksche vergaderingen weder hervatten. Volgens het *Advertentie-Blad* zoude de heer *Donker-Curtius*, naar het voorzitterschap der tweede kamer dingen, om door die waardigheid tot het ministerie te komen, of om wel door een provinciaal gouvernement beloond te worden.

— Men verneemt, dat zich te Rotterdam eene commissie heeft geconstitueerd, aan welke, op hare aanvraag, door Zijne Majesteit, bij besluit van den 30 september, autorisatie is verleend tot daarstelling eener Loterij van Nijverheid, Kunst- en Handelsvoorwerpen over het geheele rijk, ten behoeve van de verminkten en van de nagelaten betrekkingen der gesneuvelden in den laatsten veldtogt. Het plan daartoe is bereids door Zijne Excellentie den heer gouverneur van Zuid-Holland goedgekeurd en zal weldra het licht zien.

— De 1ste ban landelijke schutterij dezer provincie, van de dorpen 's Prinsenhage, Etten en Leur, Teteringen en Hoeve, zijn, onder geleide van 2 officieren, 2 sergeanten en 4 korporaals der geldersche schutterij, naar Alkmaar vertrokken.

Gisteren en heden zijn wederom een aantal landelijke schutters uit onderscheidene gemeenten dezer provincie alhier aangekomen, om bij hunne corpsen te worden ingedeeld.

— Twee detachementen der plattelands-schutterij van Roozendaal, zijn naar Schoonhoven en Amersfoort vertrokken.

— Van hier zijn, den 12, de amsterdamsche schutters opgerukt, zich naar Erp begevende, en dien zelfden middag arriveerden alhier de nieuwe ligting overijsselsche schutterij, om bij het mobiele leger gevoegd te worden.

— Naar men verneemt zijn dezer dagen uit Amsterdam, Haarlem en andere plaatsen detachementen stedelijke schutterij naar de bataillons vertrokken; van de depôts der afdeelingen vertrekken bij voortduring detachementen landelijke schutters, welke bij dezelve zijn uitgerust en geoefend.

— Volgens de jongste berigten van het kasteel van Antwerpen, hebben de Belgen thans alle hunne [illegible] hetzelve geslegt en hunne posten tot op 300 el [illegible] der glacis terug getrokken. Van de batterijen van het Noorderfort wordt in die berigten echter geene melding gemaakt.

— Uit Antwerpen verneemt men, dat, volgens londensche berigten, de kwestie der grensscheidingen tusschen Holland en Belgie, door de conferentie beslist is.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

188. *** Bij den Boekhandelaar *A. KLOOTS*, te 's Gravenhage, en verder alom, is verkrijgbaar:

1°. BERIGT *eener Nederduitsche uitgave der* BRIEVEN van den vermaarden *Poolschen* Koning *JAN SOBIESKI*. Hetzelve wordt *gratis* afgegeven.

2°. CLAUSSE en HOLLANDSCHE TROUW; een Geschiedkundig Tafereel uit den strijd met de *Belgen*. Door *H. VAN DER SPRONG*. Prijs *f* — 40. De dezer dagen benoemde Ridders CLAUSSE en EUGSTER vervullen in dit Tafereel de hoofdrol.

BEKENDMAKING.

184. *** *UIT DE HAND TE KOOP*:

Eene fraaije en zeer sterke FOURGON, op Veeren, met nederslaande Kap, lange en korte Boomen, Lantaarns en uitstekende ijzeren as, om op het smalle hollansche- en wijd metjesche karrespoor te kunnen dienen; te bevragen bij *A. VAN KEMPEN*, Mr. Zadelmaker in de *Vugterstraat* te *'s Hertogenbosch*.

189. *** Er wordt gevraagd een KASTELEIN in de Societeit *De Unie* alhier; iemand daartoe genegen zijnde en de noodige vereischten bezittende, voorzien van goede Getuigschriften, adresseere zich vóór Zaturdag den 22 dezer bij den heere *A. F. WARTENBERGH*, Apothecar in de Hinthamerstraat te *'s Hertogenbosch*.

Te *'sHertogenbosch*, bij de *GEBROEDERS LANGENHUYSEN*, drukkers en uitgevers.